

Sygn. akt IV Pa 30/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 maja 2015 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: SSO Sławomir Matusiak

Sędziowie: SO Dorota Załęska

SO Sławomir Górny (spr.)

Protokolant: st. sekr. sąd. Beata Krysiak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 21 maja 2015 roku w Sieradzu

sprawy z powództwa M. P.

przeciwko Starostwu Powiatowemu w P.

o przywrócenie do pracy na poprzednich warunkach pracy i płacy

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego w Zduńskiej Woli - Sądu Pracy

z dnia 31.12.2014 roku sygn. akt IV P 290/12

- 1. Zmienia zaskarżony wyrok w ten tylko sposób, że określone w punkcie 2 koszty procesu obniża z kwoty 2700 (dwa tysiące siedemset) złotych do kwoty 60 (sześćdziesiąt) złotych,**
- 2. Oddala apelację w pozostałym zakresie,**
- 3. Zasądza od M. P. na rzecz Starostwa Powiatowego w P. kwotę 60 (sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za II instancję.**

Sygn. akt IV Pa 30/15

UZASADNIENIE

W pozwie z 22 października 2012 roku skierowanym przeciwko Starostwu Powiatowemu w P. M. P. domagała się ostatecznie przywrócenia jej do pracy na poprzednim stanowisku w związku z niezgodnym z prawem wypowiedzeniem zmieniającym warunki pracy i płacy, dokonany przez Starostwo Powiatowe w P. 17 października 2012 roku, nadto, zasądzenia od pozwanego na jej rzecz łącznej kwoty 87.140,52 zł tytułem odszkodowania za naruszenie zasady równego traktowania w zatrudnieniu ze względu na przynależność związkową i zadośćuczynienia za doznaną krzywdę z uwagi na stosowane przez pracodawcę zachowania o charakterze mobbingowym. To ostatnie żądanie wyłączono do odrębnego postępowania i przekazano do Sądu Okręgowego w Sieradzu Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych jako właściwego rzeczowo i miejscowo.

M. P. podniosła, że pomimo prawomocnego wyroku wydanego w sprawie sygn. akt IV P 151/11, nie została przywrócona do pracy na poprzednich warunkach. 17 października 2012 roku pracodawca wręczył jej pismo, będące w istocie wypowiedzeniem zmieniającym, znacząco obniżając jej wynagrodzenie i powierzając stanowisko inspektora.

W tym zakresie powódka zarzuciła pracodawcy naruszenie art. 25 ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym, art. 38 w zw. z art. 42 § 2 k. p., art. 36 § 1 ust. 3 w zw. z art. 42 § 1 k. p., art. 18^{3a} k. p., art. 30 ust. 2¹ i art. 32 ust. 1 pkt 2 i ust. 7 i 8 ustawy o związkach zawodowych, art. 10 ust. 5 i art. 5 ust. 6 ustawy o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników.

Starostwo Powiatowe w P. nie uznało powództwa. W części dotyczącej przywrócenia dotychczasowych warunków pracy i płacy pozwany wniósł o odrzucenie pozwu z uwagi na powagę rzeczy osądzonej. Jego zdaniem opisane roszczenie było już przedmiotem rozstrzygnięcia i to zarówno w postępowaniach rozpoznawczych jak i postępowaniu egzekucyjnym (w sprawie o sygn. akt IV Po 11/13).

Sąd Rejonowy Sąd Pracy w Zduńskiej Woli wyrokiem z 31 grudnia 2014 roku w sprawie sygn. akt IV P 290/12 oddalił powództwo. Zasądził od M. P. na rzecz pozwanego 2 700,00 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Wyrok poprzedziły następujące ustalenia i rozważania Sądu I instancji:

M. P. zatrudniona została u pozwanego 1 stycznia 1999 roku, od 14 października 2007 roku świadczyła pracę na stanowisku Naczelnika Wydziału (...). 4 grudnia 2009 roku powódka otrzymała oświadczenie pracodawcy o rozwiązaniu stosunku pracy bez wypowiedzenia, od czego odwołała się do Sądu Pracy. Wyrokiem z 5 maja 2010 roku Sąd Rejonowy w Łasku przywrócił powódkę do pracy w Starostwie Powiatowym w P. na poprzednich warunkach.

11 kwietnia 2011 roku pracodawca poinformował powódkę o reorganizacji struktury Starostwa i wynikającej z niej likwidacji stanowiska Naczelnika Wydziału (...). W oparciu o treść art. 23 ustawy z 21 listopada 2008 roku o pracownikach samorządowych, pozwany przeniósł M. P. z 15 kwietnia 2011 roku na stanowisko inspektora w Wydziale Finansowym, z zachowaniem dotychczasowego wynagrodzenia przez okres 6 miesięcy.

Od opisanej decyzji pracodawcy, powódka ponownie odwołała się do Sądu Pracy.

Wyrokiem z 23 kwietnia 2012 roku, wydanym w sprawie IV P 151/11, Sąd Rejonowy w Zduńskiej Woli ostatecznie przywrócił powódkę do pracy na poprzednich warunkach pracy i płacy. Pismem z 10 sierpnia 2012 roku pracodawca zawiadomił M. P., że przywraca ją do pracy na poprzednich warunkach płacy. Jednocześnie wskazał, iż przywrócenie na poprzednie warunki pracy tj. na stanowisko Naczelnika Wydziału (...) jest utrudnione, albowiem obowiązujący Regulamin Organizacyjny wprowadzony uchwałą Rady Powiatu 30 marca 2011 roku nie przewiduje ww. stanowiska. Mając na uwadze powyższe pozwany powierzył powódce na podstawie art. 21 ustawy o pracownikach samorządowych, na okres 1 miesiąca tj. do 7 września 2012 roku wykonywanie innej pracy niż określona w umowie tj. określonych szczegółowo w piśmie czynności w Wydziale (...). 7 września 2012 roku powódka otrzymała od pracodawcy kolejne pismo, tym razem informujące o przedłużeniu wykonywania innej pracy niż określona w umowie do dnia 7 listopada 2012 roku. Starosta, z uwagi na treść wyroku przywracającego powódkę do pracy na poprzednich warunkach pracy i płacy, złożył do Zarządu Powiatu wniosek o przeprowadzenie zmian organizacyjnych umożliwiających wykonanie orzeczenia sądowego. Zarząd nie wyraził zgody na zmiany, argumentując powyższe prawidłowym funkcjonowaniem struktury Starostwa zreorganizowanej w marcu 2011 roku.

17 października 2012 roku Starosta (...) na podstawie art. 23 ustawy o pracownikach samorządowych, w związku z reorganizacją Starostwa Powiatowego w P., dokonaną uchwałą z 30 marca 2011 roku, m.in. likwidującą Wydział (...), przeniósł powódkę na stanowisko inspektora w Wydziale (...), z zachowaniem dotychczasowego wynagrodzenia przez okres 6 miesięcy. W dacie otrzymania opisanego pisma, M. P. była radną gminy D. oraz pełniła funkcję Przewodniczącej działającego u pracodawcy Komitetu (...) Związku Zawodowego (...), a do 10 października 2012 roku do Starosty (...) nie wpłynęła informacja w zakresie liczebności działającego w Starostwie ww. związku zawodowego.

Sąd pierwszej instancji zaznaczył, że stan faktyczny ustalił w oparciu o dokumenty, wiedzę posiadaną z urzędu oraz zeznania świadka i stron, a w zakresie niezbędnym do rozstrzygnięcia stan faktyczny, zdaniem tegoż sądu, nie był sporny. Sąd oddalił wnioski dowodowe zgłoszone przez pełnomocnika powódki na ostatnim terminie rozprawy. W ocenie sądu meriti żądane przez pełnomocnika dokumenty pozostają bez znaczenia z punktu widzenia

zgłoszonego przez powódkę żądania, bowiem zadaniem sądu była ocena w zakresie skuteczności decyzji pracodawcy o zmianie warunków pracy powódki, nie zaś innych zatrudnionych w Starostwie pracowników. Również kwestia oceny pracowniczej powódki, czy też wykształcenia posiadanego przez pracowników zatrudnionych w Wydziale (...), pozostawała bez wpływu na zasadność powództwa.

Sąd Rejonowy zauważył także, że powódka z wykształcenia jest magistrem ekonomii.

Po tak poczynionych ustaleniach, sąd pierwszej instancji doszedł do przekonania, że powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie, a w pierwszej kolejności odniósł się

do podnoszonego przez pozwanego zarzutu powagi rzeczy osądzonej. Stwierdził, że obligatoryjne odrzucenie pozwu następuje w przypadku, jeżeli o to samo roszczenie pomiędzy tymi samymi stronami sprawa jest w toku albo została już prawomocnie osądzona, o czym stanowi art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. Zaś do uznania, że sprawa została prawomocnie osądzona, a więc, że istnieją podstawy do odrzucenia nowego pozwu, nie wystarcza samo stwierdzenie, że w obydwu sprawach chodzi o to samo roszczenie i że identyczne są strony obydwu procesów. Mimo identyczności stron i dochodzonego roszczenia, w przypadku niniejszej sprawy przywrócenie dotychczasowych warunków pracy i płacy, stan rzeczy osądzonej nie występuje, jeżeli żądanie, choć o tożsamej treści, wywodzone jest z odmiennych okoliczności faktycznych niż poprzednie. W rozpoznawanej sprawie powódka kwestionowała skuteczność oświadczenia pracodawcy z 17 października 2012 roku, wnosząc o uznanie go za niezgodne z prawem, a co za tym idzie o przywrócenie jej dotychczasowych warunków zatrudnienia. W sprawie prawomocnie zakończonej o sygn. akt IV P 151/11, M. P. kwestionowała decyzję pracodawcy podjętą wprawdzie również w oparciu o art. 23 ustawy o pracownikach samorządowych, ale w innej dacie, 11 kwietnia 2011 roku. Kwestia skuteczności tego ostatniego oświadczenia była przedmiotem sprawy prawomocnie zakończonej. W tym zakresie rozważań sąd meiriti skonkludował, że w toku ww. postępowania, nie badano zgodności z prawem zastosowania wobec powódki powołanej regulacji w dniu 17 października 2012 roku. Sąd Rejonowy ostatecznie uznał, że brak jest podstaw do odrzucenia pozwu, a żądanie podlegać winno ocenie merytorycznej.

Przechodząc do dalszej części rozważań, Sąd Rejonowy stwierdził, iż oświadczenie z 17 października 2012 roku było skuteczne i jako takie nie mogło aktualizować roszczenia o przywrócenie dotychczasowych warunków pracy i płacy. Zauważył, że art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. Nr 223, poz. 1458 z późn. zm.) stanowi, iż w przypadku reorganizacji jednostki pracownika samorządowego zatrudnionego na stanowisku urzędniczym, w tym kierowniczym stanowisku urzędniczym, można przenieść na inne stanowisko odpowiadające jego kwalifikacjom, jeżeli ze względu na likwidację zajmowanego przez niego stanowiska nie jest możliwe dalsze jego zatrudnianie na tym stanowisku. Zgodnie zaś z ust. 2 art. 23 cyt. ustawy, pracownik, o którym mowa w ust. 1 zachowuje prawo do dotychczasowego wynagrodzenia, jeżeli jest ono wyższe od wynagrodzenia przysługującego na nowym stanowisku przez okres 6 miesięcy następujących po miesiącu w którym pracownik został przeniesiony na nowe stanowisko.

Sąd meriti wskazał na dorobek judykatury i zaznaczył, że w kwestii charakteru powołanej regulacji wielokrotnie wypowiadał się Sąd Najwyższy. I tak, w wyroku z 4 listopada 2008 r. (II PK 81/08, OSNP 2010 r. nr 7-8, poz. 92), jednoznacznie przyjęto, że przeniesienie na inne stanowisko służbowe na podstawie ustawy o pracownikach urzędów państwowych jest samodzielną konstrukcją prawną, odmienną od wypowiedzenia warunków pracy lub płacy z art. 42 k. p. W wyroku z 6 września 2005 roku (I PK 52/05, OSNP 2006 nr 13-14, poz. 204) Sąd Najwyższy uznał, że przeniesienie to nie jest wypowiedzeniem zmieniającym. Podzielając powyższe rozstrzygnięcia i praktykę orzecniczą, Sąd Rejonowy przyjął, że przepis art. 23 ust. 1 cyt. ustawy stanowi samodzielną instytucję prawa urzędniczego umożliwiającą pracodawcy samorządowemu przeniesienie urzędnika na inne stanowisko w drodze jednostronnej czynności, nie wymagającej zastosowania wypowiedzenia zmieniającego z art. 42 k.p. Sąd wskazał, że powyższy pogląd praktyki potwierdzają także wypowiedzi doktryny (A. Dubowik, w: Prawo urzędnicze. Komentarz, red. K. W. Baran, Warszawa 2014, s. 228, czy J. Stelina: Komentarz do art. 23 ustawy o pracownikach samorządowych, LEX 2013). Nawiązując do powyższego, sąd podkreślił, iż 17 października 2012 roku pozwany, przy zastosowaniu regulacji art. 23 ustawy o pracownikach samorządowych, powierzył powódce pracę na stanowisku inspektora w Wydziale (...). Jak wynikało z treści pisma, ale i ustaleń poczynionych w sprawie, decyzja pracodawcy była następstwem zmian

organizacyjnych w starostwie polegających m.in. na likwidacji Wydziału kierowanego dotychczas przez M. P.. Takie postępowanie, pracodawca poprzedził dwukrotną, czasową zmianą stanowiska pracy, dokonaną w trybie art. 21 ustawy

o pracownikach samorządowych. W ocenie Sądu, zachowanie pozwanego było prawidłowe. Pracodawca nie miał możliwości, po uprawomocnieniu się wyroku z 23 kwietnia 2012 roku, przywrócenia powódce warunków pracy w odniesieniu do stanowiska Naczelnika Wydziału (...). Skoro Wydział zlikwidowano, a Zarząd Powiatu nie wyraził zgody na jego „reaktywację”, pozwany musiał podjąć inne, możliwe w zaistniałej sytuacji kroki - zmierzające do wykonania orzeczenia Sądu. I tak zdecydował się w pierwszej kolejności na zastosowanie art. 21 ustawy o pracownikach samorządowych, później zaś, z uwagi na ograniczoną czasowo możliwość korzystania z regulacji, na powierzenie obowiązków w oparciu o art. 23 ust. 1. Wprawdzie powódka kwestionowała powyższe w kontekście orzeczenia wydanego w sprawie IV P 151/11, jednakże, to postępowanie (IV Po 11/13), zakończyło się, a Sąd uznał, iż wyrok wykonano prawidłowo. Mając na uwadze powyższe, Sąd ocenił decyzję pozwanego z 17 października 2012 roku, nie w odniesieniu do treści orzeczenia wydanego w sprawie IV P 151/11, ale podnoszonych przez powódkę zarzutów. Stwierdził, że omawiane uprawnienie pracodawcy należy postrzegać jako przywilej pracowniczy, dlatego że może ono być wykorzystane jedynie w sytuacji reorganizacji danej jednostki polegającej na likwidacji zajmowanego przez pracownika stanowiska pracy, która oznacza brak możliwości dalszego zatrudniania urzędnika na tym stanowisku. A zatem, dopuszczalność stałej zmiany pracy i to bez zgody pracownika nie wynika ze wzmożonej dyspozycyjności pracowniczej, ale jest podyktowana ochroną interesów urzędnika samorządowego, bowiem w miejsce rozwiązania stosunku pracy, które byłoby uzasadnione faktem reorganizacji, możliwe jest powierzenie pracownikowi innej pracy. Dalej sąd meriti podniósł, że nie budzi wątpliwości, iż w wyniku zastosowania art. 23 ust. 1 cyt. ustawy może dojść do objęcia przez urzędnika stanowiska niżej zaszerewanego i niżej usytuowanego w hierarchii stanowisk, przepis nie gwarantuje pracownikowi zatrudnienia na tych samych warunkach i w tym samym charakterze. Zauważył, że celem art. 23 cyt. ustawy nie jest ochrona uprawnień pracownika ukształtowanych w umowie o pracę, ale zapewnienie pracownikowi kontynuacji stosunku pracy, nawet na gorszych warunkach. Urzędnik niezgadający się z przeniesieniem może złożyć wniosek o rozwiązanie stosunku pracy za porozumieniem stron bądź wypowiedzieć stosunek pracy. Co istotne, zaznaczył sąd meriti, skuteczne kwestionowanie przeniesienia możliwe jest jedynie poprzez przyzmat przesłanek wymienionych w art. 23 ust. 1 ustawy. W sprawie zainicjowanej przez M. P. ustalono bezspornie, iż stanowisko Naczelnika w Wydziale kierowanym dotychczas przez powódkę uległo likwidacji. Reorganizacja struktury starostwa wymusiła na pracodawcy decyzję o powierzeniu pracownikowi czynności w innym funkcjonującym po zmianach Wydziale. Pozwany, biorąc pod uwagę wykształcenie powódki (mgr ekonomii), „przesunął” ją do Wydziału (...). Sąd doszedł do wniosku, że takie postępowanie, w tamtej, szczególnej sytuacji organizacyjnej, z pewnością było racjonalne i optymalne. Sam fakt, iż pracownik nie był zadowolony ze zmiany warunków zatrudnienia, nie może mieć wpływu na ocenę skuteczności podjętej przez pracodawcę decyzji. Dodatkowo sąd wskazał, iż z publicznego charakteru zatrudnienia urzędniczego wynikać musi zasadność jego większej dyspozycyjności i niemożliwości przedkładania ochrony jego zatrudnienia nad ważne potrzeby publiczne i społeczne (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 28 kwietnia 2005 r., I PK 161/04, OSNP 2006 nr 1-2, poz. 7). Reasumując powyższy wątek Sąd Rejonowy stwierdził, że w sprawie zostały spełnione przesłanki do zastosowania art. 23 ust. 1 ustawy o pracownikach samorządowych, w konsekwencji doszło do skutecznej zmiany warunków pracy powódki.

Dalej sąd doszedł do przekonania, że nie doszło do naruszenia art. 38 k. p., a to poprzez brak konsultacji zamiaru wypowiedzenia z zakładową organizacją związkową i art. 36 § 1 ust. 3, poprzez brak zachowania terminów wypowiedzenia, bowiem instytucja uregulowana w art. 23 ust. 1 ustawy o pracownikach samorządowych ma charakter samodzielny, dotyczy określonej grupy osób i ma zastosowanie w warunkach szczegółowo w przepisie opisanych. Podkreślił, że brak jest podstaw do uznania, iż pracodawca, w warunkach wskazanych w art. 23, miał obowiązek stosowania przepisów o wypowiedzeniu zmieniającym. Gdyby tak było, ustawodawca z pewnością nie wprowadziłby odmiennej, szczególnej regulacji, lecz poprzestał na odesłaniu do przepisów kodeksu pracy. Tymczasem, w odniesieniu do stosunku pracy pracownika samorządowego, pracodawca zdecydował się wprowadzić dodatkowo, odmienne od kodeksowych zasady dotyczące zmiany warunków zatrudnienia, co nie wyklucza możliwości złożenia oświadczenia w trybie art. 42 k. p., decyzja w tym przedmiocie należy jednakże każdorazowo do pracodawcy. Ostatecznie, w tym zakresie rozważań, sąd stwierdził, iż pozwany nie miał obowiązku zachowania okresu wypowiedzenia, czy też

przeprowadzenia konsultacji w trybie art. 38 k. p. Dodatkowo podniósł, że instytucja z art. 23 ust. 1 jest korzystniejszą z punktu widzenia interesów pracownika (od wypowiedzenia zmieniającego), chociażby dlatego, że gwarantuje zachowanie dotychczasowego wynagrodzenia przez okres 6 miesięcy.

W dalszej kolejności sąd ocenił wpływ ochrony szczególnej, przysługującej powódce jako radnej i przewodniczącej związku zawodowego, na dopuszczalność przeniesienia jej na inne stanowisko i stwierdził, że stosunek pracy, w którym pozostaje radny, podlega ochronie prawnej na zasadach określonych w ustawie z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz.U. z 2013 roku, Nr 594). Powołana ustawa wprowadza dodatkową gwarancję trwałości tego stosunku polegającą na uzależnieniu skuteczności rozwiązania tego stosunku przez pracodawcę od zgody rady gminy (art. 25 ust. 2). Sąd powołał się na literalną wykładnię ww. przepisu i doszedł do wniosku, że zgoda rady gminy wymagana jest jedynie w odniesieniu do oświadczenia o rozwiązaniu stosunku pracy. A contrario, pracodawca nie jest zobligowany do uzyskania aprobaty organu gminy w przypadku zmiany warunków zatrudnienia. Sąd zaznaczył, że odmienna interpretacja zapisu art. 25 ust. 2 ustawy o samorządzie gminny, nie jest niczym innym jak wykładnią contra legem. Nawet przyjęcie, jak podnosiła w pozwie powódka, iż pracodawca nie może dokonać wypowiedzenia zmieniającego bez zgody rady gminy, pozostaje bez wpływu na rozstrzygnięcie w niniejszej sprawie, bowiem pozwany nie zastosował wobec pracownika art. 42 k. p., lecz samodzielną instytucję uregulowaną w ustawie szczególnej. W oparciu o powyższe rozważania sąd przyjął, że dopuszczalne było przeniesienie urzędnika samorządowego w trybie art. 23 ustawy, objętego szczególną ochroną ze względu na pełnienie funkcji radnego, bez zgody organu gminy.

Sąd zaznaczył, że kolejną kwestią była okoliczność ewentualnego obowiązku skonsultowania zamiaru zmiany warunków pracy z reprezentującą powódkę zakładową organizacją związkową, bowiem, zgodnie z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 23 maja 1991 roku o związkach zawodowych (tekst jednolity Dz. U. z 2014 roku, Nr 167), pracodawca bez zgody zarządu zakładowej organizacji związkowej nie może:

- 1) wypowiedzieć ani rozwiązać stosunku pracy z imiennie wskazanym uchwałą zarządu jego członkiem lub z innym pracownikiem będącym członkiem danej zakładowej organizacji związkowej, upoważnionym do reprezentowania tej organizacji wobec pracodawcy albo organu lub osoby dokonującej za pracodawcę czynności w sprawach z zakresu prawa pracy,
- 2) zmienić jednostronnie warunków pracy lub płacy na niekorzyść pracownika, o którym mowa w pkt 1- z wyjątkiem gdy dopuszczają to odrębne przepisy.

Na potrzeby tegoż zagadnienia sąd meriti wskazał na treść art. 25⁽¹⁾ powołanej ustawy i spostrzegł, że ww. regulacja ma charakter ogólny i określa przesłanki, po spełnieniu których, danej organizacji przysługują uprawnienia wymienione w ustawie. Spełnienie warunków wyszczególnionych w ww. przepisie jest konieczne, by zaktualizować określone obowiązki ciążące wobec organizacji na podmiocie zatrudniającym, w tym powoływane przez powódkę, a wynikające z art. 30 ust. 2⁽¹⁾ cyt. ustawy. Nawiązując do powyższego, podniósł sąd meriti, jednym z warunków, jakie spełnić musi organizacja związkowa jest przedstawienie co kwartał - według stanu na ostatni dzień kwartału - w terminie do 10 dnia miesiąca następującego po tym kwartale, pracodawcy informacji o łącznej liczbie członków tej organizacji, w tym o liczbie członków, o których mowa w ust. 1. Sąd wskazał na zapatrywania nauki i podniósł, że zakładowa organizacja związkowa, która nie wypełniła obowiązku informacyjnego ustanowionego w art. 25⁽¹⁾ ust. 2, nie korzysta z uprawnień przysługujących zakładowej organizacji związkowej do czasu przedstawienia informacji o posiadaniu co najmniej dziesięciu członków będących pracownikami lub osobami wykonującymi pracę nakładczą albo funkcjonariuszami (tak M. Czubak: Nowelizacja przepisów ustawy o związkach zawodowych, PiZS 2003 nr 8, s. 18; S. Płazek, A. Sobczyk: Wątpliwości wokół interpretacji nowych przepisów ustawy o związkach zawodowych, PiZS 2003 nr 8, s. 24; A. Dubowik: Status zakładowej organizacji związkowej, PiZS 2006 nr 9, s. 19). Zaznaczył, że, działania pracodawcy, które zostały podjęte bez współdziałania z zakładową organizacją związkową, przed przedstawieniem przez nią informacji o posiadaniu wymaganej liczby członków, aby korzystać z uprawnień przysługujących takiej organizacji, są niewadliwe. Sąd zauważył, że uznanie, że niewykonanie przez zakładową organizację związkową obowiązku informacyjnego

ustanowionego w art. 25⁽¹⁾ ust. 2 nie pozbawia jej uprawnień przysługujących zakładowej organizacji związkowej oznaczałoby, iż jest to obowiązek, którego niewykonanie nie pociąga za sobą żadnej sankcji. Przepis art. 25⁽¹⁾ ust. 2 ustawy, który ustanawia ten obowiązek, nie miałby więc praktycznie żadnego znaczenia normatywnego.

Powołując się na uchwałę Sądu Najwyższego z 20 grudnia 2012 roku III PZP 7/12 (Lex nr 1274988), sąd meriti doszedł do wniosku, że uprawnienia zakładowej organizacji związkowej przysługują organizacji zrzeszającej co najmniej 10 członków, a fakt ten organizacja musi dowieść w konkretny, ustawowo określony sposób, tj. przedstawić co kwartał - według stanu na ostatni dzień kwartału - w terminie do 10 dnia miesiąca następującego po tym kwartale, pracodawcy informację o łącznej liczbie członków tej organizacji. W rozpoznawanej sprawie, brak jest dokumentu potwierdzającego złożenie, przez działający w Starostwie związek zawodowy, informacji, o której mowa w art. 25¹, a dotyczącej liczby członków w trzecim kwartale 2012 roku. Pozwany zobowiązany był złożyć do akt sprawy wszystkie pisma nadesłane przez władze związku. Pośród złożonych dokumentów nie ma oświadczenia o liczebności organizacji, która za wymieniony okres winna wpłynąć do pracodawcy do 10 października 2012 roku. Dokumentu takiego nie przedłożyła również powódka, zainteresowana, jak wynika z treści pozwu, udowodnieniem niezgodnego z prawem działania pracodawcy.

W takich okolicznościach sąd przyjął, że pozwany w dacie 17 października 2012 roku nie dysponując informacją o liczebności związku, nie miał obowiązku przeprowadzenia konsultacji.

Ostatecznie, zdaniem Sądu Rejonowego, biorąc pod uwagę wszystkie powyższe rozważania, uzasadnionym jest przekonanie, iż pozwany skutecznie, zgodnie z przepisami ustawy o pracownikach samorządowych, samorządzie gminnym, związkach zawodowych, zmienił powódce warunki pracy i płacy w oparciu o oświadczenie z 17 października 2012 roku. Dodatkowo podniósł, że brak jest w niniejszej sprawie ustaleń, z których wynikałoby, iż wręczenie powódce oświadczenia z 17 października 2012 roku było działaniem dyskryminującym. Jednocześnie zauważył, że problematyka ta będzie przedmiotem postępowania w sprawie przekazanej do Sądu Okręgowego.

O kosztach sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika pozwanego ustalił w oparciu o § 11 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jednolity Dz. U. z 2013 roku, poz.490), uwzględniając wartość przedmiotu sporu 55 085,79 złotych.

Z rozstrzygnięciem Sądu Rejonowego nie zgodziła się powódka. W wywiedzionej apelacji zarzuciła Sądowi Pracy w Zduńskiej Woli:

1) ***naruszenie przepisów postępowania w postaci:***

- art. 233 k.p.c. poprzez błąd w ustaleniach faktycznych i dowolną a nie swobodną ocenę dowodów, które doprowadziły do ustaleń nieobiektywnych, nieznajdujących oparcia w materiale dowodowym i uznanie, iż doszło do faktycznej reorganizacji Starostwa Powiatowego, podczas gdy z zebranego w sprawie materiału dowodowego jednoznacznie wynika, iż reorganizacja miała jedynie pozorny charakter, a jej celem było pozbawienie powódki pracy;

- art. 321 k.p.c. w zw. z art. 328 k.p.c. poprzez błędne sporządzenie uzasadnienia wyroku i zawarcie w nim stwierdzenia dotyczącego sprawy wyłączonej do odrębnego postępowania niejako przesądzającej o jej wyniku, podczas gdy sąd jest związany granicami wytoczonego powództwa.

- art. 217 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. poprzez niewłaściwe zastosowanie i dopuszczenie dowodów z uzupełniających zeznań świadków podczas gdy sąd zobowiązany był pominąć spóźnione twierdzenia i dowody, skoro strona nie uprawdopodobniła, że nie zgłosiła ich we właściwym czasie bez swojej winy.

2) ***naruszenie prawa materialnego w postaci:***

- art. 25 ustawy z 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym w związku z art. 23 ust. 1 oraz art. 43 ust. 1 ustawy z 21 listopada 2008 roku o pracownikach samorządowych w związku z art. 42 § 1 k. p., poprzez ich niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że w rozpoznawanej sprawie nie doszło do zmiany warunków płacy i pracy, a celem art. 23 ustawy o pracownikach samorządowych nie jest ochrona uprawnień pracownika, co spowodowało, że pracownik samorządowy będący jednocześnie radnym nie korzysta z ochrony wynikającej z ustawy o samorządzie gminnym;

- § 11 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu poprzez jego niezastosowanie i błędne przyjęcie, za podstawę zasądzenia wynagrodzenia pełnomocnika pozwanego stanowi § 11 ust. 1 pkt 2 powołanego rozporządzenia, co spowodowało zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego od nierozpoznanego i nierozstrzygniętego roszczenia.

Apelantka domagała się uchylecia zaskarżonego wyroku w całości i przekazania sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego, ewentualnie wnosila o zmianę zaskarżonego wyroku i przywrócenie powódki do pracy na poprzednim stanowisku w związku z niezgodnym z prawem wypowiedzeniem zmieniającym warunki pracy i płacy, dokonany przez Starostwo Powiatowe w P. 17 października 2012 roku. Nadto żądała zasądzenia od pozwanego na jej rzecz zwrotu kosztów postępowania.

Pozwany wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów procesu. Zauważył, że czynione zarzuty dotyczące naruszenia przez sąd pierwszej instancji przepisów prawa procesowego jak i przepisów prawa materialnego uznać należy za całkowicie bezpodstawne.

Rozpoznając apelację Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W świetle prawidłowo ustalonego stanu faktycznego apelacja powódki jest bezzasadna, zaś argumenty prawne rozstrzygnięcia, prezentowane poglądy co do wykładni prawa materialnego w postaci zastosowanych przepisów ustawy o pracownikach samorządowych, samorządzie gminnym, związkach zawodowych, zasługują w całości na aprobatę. Jedynie zarzut dotyczący wysokości kosztów procesu, którymi sąd obciążył M. P., a to w skutek niewłaściwego zastosowania podstawy prawnej w tym zakresie zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że Sąd Rejonowy przeprowadził wyczerpujące postępowanie dowodowe, a zebrany materiał rozważył i ocenił w granicach uprawnienia, jakie daje mu przepis art. 233 § 1 k.p.c., jednocześnie granic tych nie przekraczając. W szczególności, w zakresie procesowych zarzutów dowolnej, a nie swobodnej oceny dowodów i błędu w ustaleniach faktycznych, które doprowadziły do ustaleń nieobiektywnych, nieznajdujących oparcia w materiale dowodowym i przez to do uznania, że doszło do faktycznej reorganizacji Starostwa Powiatowego, podczas gdy z zebranego w sprawie materiału dowodowego jednoznacznie wynika, iż reorganizacja miała jedynie pozorny charakter, a jej celem było pozbawienie powódki pracy, wywód przeprowadzony przez Sąd I instancji co do zmian organizacyjnych w pozwanym Starostwie nie budzi wątpliwości i nie poddaje się krytyce apelantki. Przy czym, zarzuty pozorności zmian organizacyjnych z jedynym celem pozbawienia powódki pracy są bezpodstawne, gołosłowne, jedynie subiektywne, odmawiające pracodawcy mocy decyzyjnej w zakresie jego podstawowych praw kierowania zakładem pracy. Zgromadzony w tym zakresie materiał dowodowy pozwala na stanowcze twierdzenie, że pod względem przedmiotowym, podmiotowym, prawnym, organizacyjnym i faktycznym, pozwane Starostwo należycie przygotowało i przeprowadziło zmiany w strukturze organizacyjnej zakładu pracy, które legły u podstaw oświadczeniu z 17 października 2012 roku, tym bardziej, że kontroli sądu nie podlega ocena zasadności przyjętej decyzji o zmianie struktury organizacyjnej zakładu pracy w celu usprawnienia działania i ograniczenia wydatków. W orzecznictwie ugruntowany jest już pogląd, że likwidacja stanowiska pracy w ramach rzeczywistych zmian organizacyjnych, uzasadnia wypowiedzenie pracownikowi umowy o pracę, a decyzja co do przydatności i celowości utrzymywania danego stanowiska mieści się w uprawnieniach pracodawcy i nie podlega ocenie sądów pracy (tak. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 maja 1997 r., I PKN 176/97, OSNAPiUS 1998 nr 9, poz. 263 oraz wyrok Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Łodzi z dnia 30 maja 1980 r., I P 685/80, PiZS 1982 nr 1-2, s. 53). Nawiązując do powyższego, w ocenie Sądu Okręgowego i w świetle poczynionych ustaleń, sąd meriti prawidłowo doszedł do

konkluzji, że pracodawca zrealizował swój obowiązek procesowy co do rozkładu ciężaru dowodu i skutecznie wykazał zasadność zmian organizacyjnych struktury Starostwa.

Dalsze zarzuty natury procesowej, a dotyczące naruszenia art. 321 k.p.c. w zw. z art. 328 k.p.c. poprzez błędne sporządzenie uzasadnienia wyroku i zawarcie w nim stwierdzenia dotyczącego sprawy wyłączonej do odrębnego postępowania niejako przesądzającej o jej wyniku, podczas gdy sąd jest związany granicami wytoczonego powództwa i naruszenia art. 217 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. poprzez niewłaściwe zastosowanie i dopuszczenie dowodów z uzupełniających zeznań świadków podczas gdy sąd zobowiązany był pominąć spóźnione twierdzenia i dowody, skoro strona nie uprawdopodobniła, że nie zgłosiła ich we właściwym czasie bez swojej winy, również nie znajdują uzasadnienia ani w trakcie procedowania przez sąd pierwszej instancji, ani w treści pisemnych motywów zaskarżonego wyroku. Co do błędnego sporządzenia uzasadnienia, to sąd jedynie dodatkowo, marginalnie podniósł, że brak jest w niniejszej sprawie ustaleń, z których wynikałoby, iż wręczenie powódce oświadczenia z 17 października 2012 roku było działaniem dyskryminującym. Umknęło uwadze apelującej, że sąd zaznaczył, iż materia ta będzie przedmiotem postępowania w sprawie przekazanej do Sądu Okręgowego. Naruszenie art. 217 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. w zakresie złożonego zastrzeżenia w trybie art. 162 k. p. c. (k 587 v. akt sprawy) również nie wystąpiło. Umknęło uwadze apelującej, że w sposób uzupełniający miał być słuchany jedynie świadek P. B. i to w zakresie okoliczności przeniesienia służbowego powódki, a racjonalnym i dającym się obronić motywem tegoż uwzględnionego wniosku dowodowego było twierdzenie pozwanego, że w sprawie pozostało jedynie żądanie przywrócenia warunków pracy i płacy, zaś uprzednio świadek przesłuchiwany był na okoliczności związane z odszkodowaniem i zadośćuczynieniem.

Zarzut naruszenia prawa materialnego jest także niezasadny, bowiem sąd pierwszej instancji prawidłowo odniósł się do dyspozycji art. 25 ustawy z 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym i to w związku z art. 23 ust. 1 oraz art. 43 ust. 1 ustawy z 21 listopada 2008 roku o pracownikach samorządowych oraz w zw. z art. 42 § 1 k. p. Wskazać należy, że naruszenie prawa materialnego może polegać na błędnej jego wykładni lub niewłaściwym zastosowaniu. Błędna wykładnia prawa polega na błędnym zrozumieniu treści lub znaczenia normy prawnej. Z kolei naruszenie prawa przez niewłaściwe jego zastosowanie, to, jak słusznie wyjaśnił Sąd Najwyższy w wyroku z 25 marca 1999 roku, III CKN 206/98 (OSNC 1999, nr 10, poz. 183), kwestia prawidłowego odniesienia normy prawa materialnego do ustalonego stanu faktycznego, sprawa właściwego skonfrontowania okoliczności stanu faktycznego z hipotezą odnośnej normy prawnej i poddanie tego stanu ocenie prawnej na podstawie treści tej normy. Sąd Rejonowy w uzasadnieniu swego orzeczenia w sposób szczegółowy i prawidłowy wskazał, jakie okoliczności brał pod uwagę przy rozstrzygnięciu sprawy przez przyzmat przytoczonych przepisów, w szczególności przepisu ustawy z 21 listopada 2008 roku o pracownikach samorządowych i ustawy z 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym. Tym samym, zbędnym jest powtarzanie tej samej argumentacji, a wystarczającym jest stwierdzenie, że Sąd Okręgowy w pełni ją podziela i na nią się powołuje. W konsekwencji, przytoczone w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia twierdzenia i oceny w zakresie ww. zaskarżenia prawa materialnego przyjmuje za własne (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 czerwca 2005 roku sygn. akt III CK 622/04 LEX 180853, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 lutego 2005 roku sygn. akt IV CK 523/04 LEX 177281). Należy jedynie nadmienić, że ustalony w przedmiotowym zakresie stan faktyczny jest niesporny. Na 12 października 2012 roku, chwilę złożenia oświadczenia o przeniesieniu powódki na inne stanowisko służbowe w trybie art. 23 ust. 1 ustawy o pracownikach samorządowych, M. P. była członkiem Rady Gminy D.. Poza sporem jest również okoliczność, że pracodawca został prawidłowo o tym fakcie powiadomiony, jak też to, że nie zwracał się do rady gminy o wyrażenie zgody na przeniesienie powódki na inne stanowisko. W tym zakresie Sąd Okręgowy podziela pogląd sądu meriti, że treść art. 25 ust. 1 cyt. ustawy o samorządzie gminnym dotyczy li tylko rozwiązania z radnym stosunku pracy. Ratio legis ww. unormowania nie pozwala za apelującym na przyjęcie, że wolą ustawodawcy była ochrona radnych przed każdą zmianą dotyczącą umowy o pracę, a nie przed definitywnym rozwiązaniem stosunku pracy, o którym wprost mowa w cyt. przepisie ustawy o samorządzie gminnym.

Zarzut naruszenia § 11 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu poprzez jego niezastosowanie i błędne przyjęcie, za podstawę zasądzenia wynagrodzenia pełnomocnika pozwanego stanowi § 11 ust. 1 pkt 2 powołanego rozporządzenia, jest

zasadny jedynie w odniesieniu żądania przywrócenia do pracy na dotychczasowych warunkach pracy i płacy, bowiem do chwili przekazania żądania zadośćuczynienia i odszkodowania do Sądu Okręgowego w Sieradzu Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych jako właściwego rzeczowo i miejscowo występowała w sprawie kumulacja roszczeń, pretensji przywrócenia dotychczasowych warunków pracy i płacy oraz żądania zadośćuczynienia i odszkodowania. Co do pierwszego żądania, zastosowanie ma § 11 ust. 1 pkt 1 cyt. rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 roku, gdzie mowa o stawce minimalnej 60 złotych, zaś co do drugiego, wskazany przez sąd pierwszej instancji § 11 ust. 1 pkt 2 powołanego rozporządzenia, gdzie mowa o 75 % stawki obliczonej na podstawie § 6 od wartości wynagrodzenia. Drugie żądanie rozpoznawane jest obecnie przez inny sąd przeto dalsze uwagi na ten temat są nieistotne. Przy takim rozstrzygnięciu jak w zaskarżonym wyroku, mając na uwadze wynik procesu, powódka z tytułu zwrotu kosztów procesu za pierwszą instancję winna ponieść zryczałtowaną należność 60 złotych z § 11 ust. 1 pkt 1 cyt. rozporządzenia, o czym Sąd Okręgowy orzekł w pkt 1 wyroku na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. W pozostałym zakresie apelacja powódki nie zasługuje na uwzględnienie, o czym Sąd Okręgowy orzekł w pkt 2 orzeczenia, a to na podstawie art. 385 k.p.c. W oparciu o treść art. 98 § 1 k.p.c., § 12 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 11 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, orzeczono o kosztach procesu, na które złożyły się koszty pełnomocnictwa za drugą instancję 60 złotych.